Evropský parlament
2014-2019

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

2015/2279(INI)

24.2.2016

STANOVISKO

Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova

pro Výbor pro regionální rozvoj

k politice soudržnosti v horských regionech
(2015/2279(INI))

Navrhovatel: Michel Dantin

NÁVRHY

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova vyzývá Výbor pro regionální rozvoj jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

– s ohledem na III. hlavu 3. části Smlouvy o fungování Evropské unie týkající se zejména zemědělství[1],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009[2] [3],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005[4] [5],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/ 2001 a (ES) č. 1234/2007[6] [7],

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1144/2014 ze dne 22. října 2014 o informačních a propagačních opatřeních na podporu zemědělských produktů na vnitřním trhu a ve třetích zemích a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 3/2008[8] [9],

– s ohledem na své usnesení ze dne 22. září 2010 k evropské strategii pro hospodářský a sociální rozvoj horských oblastí, ostrovů a řídce osídlených oblastí[10][11],

– s ohledem na své usnesení ze dne 11. prosince 2013 o udržení produkce mléka v horských oblastech, znevýhodněných a odlehlých oblastech po vypršení kvót na mléko[12][11],

---

[1] Pokud věcně příslušný výbor tento návrh přijme, bude nutné jej zařadit do návrhu usnesení jako právní východisko.
[2] Pokud věcně příslušný výbor tento návrh přijme, bude nutné jej zařadit do návrhu usnesení jako právní východisko.
[3] Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 608.
[4] Pokud věcně příslušný výbor tento návrh přijme, bude nutné jej zařadit do návrhu usnesení jako právní východisko.
[5] Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 487
[6] Pokud věcně příslušný výbor tento návrh přijme, bude nutné jej zařadit do návrhu usnesení jako právní východisko.
[7] Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671.
[8] Pokud věcně příslušný výbor tento návrh přijme, bude nutné jej zařadit do návrhu usnesení jako právní východisko.
[9] Úř. věst. L 317, 4.11.2014, s. 56.
[10] Pokud věcně příslušný výbor tento návrh přijme, bude nutné jej zařadit do návrhu usnesení jako právní východisko.
[11] Přijaté texty, P7_TA(2010)0341.
[12] Pokud věcně příslušný výbor tento návrh přijme, bude nutné jej zařadit do návrhu usnesení jako právní východisko.

A. vzhledem k tomu, že na hospodářský, sociální a kulturní rozvoj horských oblastí dopadají zvýšené náklady související s klimatickými a topografickými podmínkami, se vzdáleností od hospodářských center a odloučením; vzhledem k tomu, že nedostatek odpovídající infrastruktury, včetně širokopásmového pokrytí, a investic v horských oblastech přispívá ke zvětšování rozdílů mezi těmito a jinými oblastmi; vzhledem k tomu, že úsilí o zachování zemědělské hospodářské produkce v těchto horských oblastech EU musí být podporováno fyzickou a elektronickou dostupností a infrastrukturou a rovněž přístupem zdejšího obyvatelstva k veřejným službám a službám obecného zájmu, jako je vzdělávání, sociální služby, zdravotní péče, doprava a poštovní služby;

B. vzhledem k tomu, že v souvislosti s volatilitou trhů a cen, zvyšováním výrobních nákladů, větší hospodářskou soutěží, zrušením kvót na mléko a problémy v oblasti životního prostředí je nezbytné zajistit produkci potravin a multifunkční úlohu zemědělství, aby bylo možné zachovat v horských oblastech přidanou hodnotu, posílit udržitelnou zaměstnanost a umožnit přístup k dalším zdrojům příjmů;

C. vzhledem k tomu, že je nutné reagovat na různé výzvy, které přináší vylidňování, důsledky změny klimatu, nedostatek dostupné zemědělské půdy, opuštěná zemědělská půda a s tím spojené rozrůstání se zákrsků a stromů a potřeba zachovat horské pastviny;

D. vzhledem k tomu, že se horské oblasti kladným způsobem podílejí na udržitelném rozvoji, boji proti změně klimatu, zachování a ochraně ekosystémů a biologické rozmanitosti jednotlivých území (rozsáhlé části horských oblastí jsou chráněny v rámci ekologické sítě Natura 2000 a dalších opatření na ochranu přírody); vzhledem k tomu, že zemědělství v horských oblastech má značný význam z hlediska hydrogeologické stability těchto oblastí;

E. vzhledem k tomu, že horské oblasti si zachovávají jedinečné podmínky a tradiční know-how a nabízejí vynikající možnosti přechodu na kvalitní zemědělské systémy; vzhledem k tomu, že seskupení a organizace producentů z horských regionů mají potenciál zvýšit jejich vyjednávací sílu a zároveň bojovat s nekalými obchodními praktikami, jež jsou vůči nim uplatňovány;

F. vzhledem k tomu, že udržitelný hospodářský a sociální rozvoj horských oblastí lze posílit jednak prostřednictvím koordinovaných postupů a přeshraniční spolupráce v oblasti zemědělství, lesnictví, řemeslné výroby a cestovního ruchu a v oblasti zachování kulturního a přírodního dědictví, a jednak prostřednictvím diverzifikace zemědělských podniků;

G. vzhledem k tomu, že chov zvířat (produkce mléčných výrobků a rozsáhlá produkce masa) hraje významnou úlohu v horských oblastech mnoha zemí EU; vzhledem k tomu, že náročné podmínky na trhu a výrazné nákladové znevýhodnění mají obrovský dopad na malé zemědělské podniky působící v těchto oblastech;

Správa věcí veřejných a synergie fondů soudržnosti

1. vyjadřuje politování nad tím, že navzdory specifickým odvětvovým opatřením EU a konkrétním nástrojům na jejich podporu, neexistuje v současné době skutečný evropský

[1] Přijaté texty, P7_TA(2013)0577.

přístup k horským oblastem; je přesvědčen o nezbytnosti strategie EU pro evropské horské oblasti, která by se zaměřovala na zlepšování koordinace příslušných politik a opatření; navrhuje proto, aby bylo vynaloženo úsilí s cílem přijmout v rámci politiky soudržnosti společnou operační definici horských území v souladu s definicí horských oblastí uplatňovanou v kontextu Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), jež by se vztahovala na zemědělskou výrobu, která se vyznačuje zvláštními faktory, jako je značné omezení možnosti využívat půdu z důvodu svažitosti, nadmořské výšky, úrodnosti půdy, velmi obtížných klimatických podmínek, a využíváním velmi drahého zvláštního vybavení;

2. konstatuje, že nedávné reformy společné zemědělské politiky (SZP) a regionální politiky umožňují územní vázanost správy evropského financování soudržnosti;

3. domnívá se, že nedílnou součástí strategií inteligentní specializace a vícefunkčního rozvoje oblastí zahrnujících horská území, musí být EZFRV; vyzývá proto Komisi, členské státy a regiony, aby v rámci přípravy, přezkumu a přijímání operačních programů při přezkoumávání víceletého finančního rámce na období 2014–2020 nebo při změně operačních programů posílily synergie mezi různými fondy a opatřeními ve prospěch horských oblastí; vyzývá k tomu, aby se více využívaly iniciativy EU, jako je komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) a místní akční skupiny (LAGs) s cílem podpořit nadnárodní sítě a pracovní metody založené na spolupráci;

4. vyzývá Komisi a členské státy, aby mezi místními a regionálními orgány, občanskou společností a hospodářskými subjekty rozvíjely strategie zaměřené na horské masivy, s cílem stanovit společné akční plány pro rozvoj, úpravu a ochranu příslušných horských masivů; vítá a podporuje proto iniciativu makroregionální strategie pro alpský region; vyzývá Komisi a členské státy, aby nejdříve přihlédly ke zkušenostem s uplatňováním jiných makroregionálních strategií EU a teprve poté hledaly podobný přístup ve svých příslušných horských oblastech;

Investice, konkurenceschopnost a hospodářská diverzifikace

5. zdůrazňuje, že význam horských oblastí a účinných opatření v EU byl začleněn do nejnovější reformy SZP; je přesvědčen o tom, že SZP by se měla zaměřovat na kompenzování nevýhod způsobených přírodními a ekonomickými faktory, s nimiž se zemědělci potýkají, ale že by jim rovněž měla poskytnout prostředky, na jejichž základě by mohly zhodnotit své přednosti;

6. zdůrazňuje význam podpor z prvního pilíře SZP v zachování zemědělské produkce a příjmu pro zemědělce v horských oblastech; připomíná, že členské státy mají možnost zavádět za účelem posílení těchto cílů specifické přímé podpory a platby vázané na produkci; připomíná, že v mnoha členských státech jsou podpory oddělené od produkce poskytované v rámci prvního pilíře mnohem nižší než v oblastech příznivějších pro zemědělství, a to v důsledku nedostatečného vnitřního sbližování, což dále omezuje konkurenceschopnost zemědělských podniků;

7. domnívá se, že opatření druhého pilíře SZP musí zajistit udržitelnost, konkurenceschopnost a diverzifikaci zemědělské produkce a zpracovatelského průmyslu v horských oblastech; domnívá se rovněž, že by tato opatření mohla přispět k „renesanci venkova“ tím, že budou provázet vznik projektů pro rozvoj multifunkčních zemědělských

podniků, které vytvářejí přidanou hodnotu a přinášejí inovace, a tím, že budou podporovat zemědělské investice (do budov, zvláštního vybavení, modernizace apod.) a zachování původních plemen;

8. zdůrazňuje, že členské státy a regiony mají možnost vytvořit v rámci nařízení o rozvoji venkova tematické podprogramy zaměřené na potřeby horských oblastí, které jsou způsobilé pro vyšší míru podpory pro veřejné financování; vybízí je, aby tuto možnost využily; poznamenává, že dosud této možnosti nevyužil žádný z příslušných orgánů; domnívá se však, že takové rozhodnutí nemusí nutně znamenat, že nebyla stanovena žádná specifická podpora pro uvedené oblasti;

9. poukazuje na skutečnost, že je třeba věnovat zvláštní pozornost malým a rodinným zemědělským podnikům; podotýká, že administrativní zátěž je pro malé obce v horských oblastech závažnou překážkou, a proto ohrožuje úspěšnou realizaci příslušných programů; znovu připomíná, že je důležité zjednodušit správu SZP, která by měla být v souladu s reformou z roku 2013 flexibilnější; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly jednodušší administrativní postupy týkající se žádostí a správy v oblasti využívání finančních prostředků, tak aby měly malé obce zajištěn lepší přístup k financování na podporu dlouhodobého rozvoje, přístup k trhům a zakládání organizací producentů v horských oblastech;

Infrastruktury, vzdělávání a odborná příprava a úloha žen

10. domnívá se, že fyzické infrastruktury a infrastruktury IKT vytvářejí příležitosti pro hospodářské, vzdělávací, sociální a kulturní činnosti a snižují dopady okrajovosti a izolace; naléhavě žádá Komisi a členské státy, aby přidělovaly investice prostřednictvím fondu soudržnosti a investičních fondů na infrastrukturu v horských oblastech s cílem zatraktivnit tyto oblasti pro hospodářské činnosti;

11. připomíná zásadní charakter opatření, která umožňují podporovat obnovu generací, vytváření stabilních a kvalitních pracovních míst a usazování mladých zemědělců, a to zejména zajištěním přístupu k víceoborové přípravě prostřednictvím Fondu sociální soudržnosti a prostředků z druhého pilíře, která mladým zemědělcům umožňuje vykonávat současně či postupně různé činnosti v průběhu téhož roku a kombinovat příjmy; poukazuje na úlohu vědeckých institucí a jiných vzdělávacích zařízení, která se zabývají horským zemědělstvím, a vyzývá celostátní a regionální orgány, aby posilovaly jejich úlohu a zvýšily finanční podporu na různorodé vzdělávací nabídky, jako je specifické odborné vzdělávání zaměřené na zemědělství, které by bylo uzpůsobeno zvláštní povaze horských oblastí, které mohou posilovat konkurenceschopnost a konektivitu a napomáhat inovacím a udržitelnému využívání zdrojů v těchto oblastech; vybízí v této souvislosti k zapojení mladých zemědělců do režimů výměny a platforem e-learningu;

12. zdůrazňuje význam aktivní přítomnosti a úlohy žen v horských oblastech, zejména pro posilování inovací a spolupráce a pro zachování řádného fungování těchto oblastí; domnívá se, že zvláštní pozornost je třeba věnovat podpoře a motivaci žen podnikajících v zemědělství a žen, které jsou samostatně výdělečně činné v přímém prodeji, cestovním ruchu a v oblasti řemesel a projektů;

Životní prostředí, změna klimatu a ochrana biologické rozmanitosti

13. domnívá se, že vzhledem k tomu, že pastviny a lesy absorbují CO2, hraje zemědělství v horských oblastech důležitou úlohu při zmírňování změny klimatu; připomíná, že zemědělství, udržitelné hospodaření s půdou a lesní hospodářství v horských oblastech má zásadní význam pro zachování biologické rozmanitosti a ochranu před dopady na životní prostředí a krajinu, včetně dopadů na volně žijící zvěř s tím důsledkem, že predátoři způsobují vážné škody na hospodářských zvířatech; připomíná význam vodních zdrojů v horských oblastech a přírodní rizika, jež mohou mít řetězový vliv na planiny a zastavěné oblasti; podporuje tudíž možnost financovat v rámci druhého pilíře opatření k vytváření zásob vody, aby bylo zajištěno udržitelné a účinné zavlažování zemědělských oblastí a zachován minimálně nezbytný stav vody v řekách; poukazuje na potřebu aktivní synergické spolupráce mezi zemědělskými podniky a dalšími hospodářskými činnosti v místech patřících do sítě Natura 2000 a dalších chráněných oblastí (národních parků, krajinných parků atd.) ležících v horských oblastech;

Strukturování potravinového řetězce, produkce a podpora kvalitních produktů a další výrobní činnosti

14. zdůrazňuje význam zavádění a podpory skupin nebo organizací producentů s cílem posílit vyjednávací pravomoc zemědělců v rámci potravinového řetězce; domnívá se, že krátké dodavatelské řetězce a místní a regionální trhy mohou být tímto způsobem zachovány a rozvíjeny na ochranu malých zemědělských podniků, přičemž jim může být současně zaručen přístup na velké trhy; je přesvědčen o tom, že takové přístupy mohou být v horských oblastech zaměřeny zejména na vyzdvihování kvality a původu a na podporu a ochranu produktů („horské produkty“, chráněná označení původu (CHOP), chráněná zeměpisná označení (CHZO) a zaručené tradiční speciality (ZTS)); zdůrazňuje, že takovéto vysoce kvalitní potravinové produkty jsou poptávány rostoucím spotřebitelským segmentem a přispívají k rozvoji udržitelného cestovního ruchu a zachování kulturní hodnoty a kulturního dědictví horských oblastí;

15. vyzývá Komisi, aby podporovala a posilovala hodnotu zemědělských a zemědělsko-potravinářských produktů z horských oblastí tím, že bude důrazněji prosazovat označení „horské produkty“ a obecněji i CHOP, CHZO a ZTS a že o nich bude šířit informace;

16. zdůrazňuje, že je důležité podporovat integrované systémy produkce rozdělené podle územních celků, zemědělství a služby poskytované na farmách, jako je zpracování potravin přímo na místě, přímý prodej a odbyt na statku či pastvinách, pobyty na farmách, sociální zemědělství a výroba energie z obnovitelných zdrojů; domnívá se, že podpora souvisejících činností zaměřených na agrární turistiku vytváří větší přidanou hodnotu a zvyšuje turistický potenciál těchto oblastí, neboť vytváří a zahrnuje kvalitní a tradiční produkty zemědělské i nezemědělské povahy dané zeměpisné oblasti; je přesvědčen o tom, že celoroční udržitelný cestovní ruch může v těchto oblastech vytvářet pracovní místa a rozmanitý obsah a současně pomoci řešit problém vylidňování a nedostatečné obnovy generací, s nímž se tyto oblasti potýkají;

17. zdůrazňuje zvláštní hospodářskou, sociální a ekologickou úlohu lesnictví v horských oblastech a význam investic do účinného využívání lesních zdrojů v těchto oblastech; konstatuje, že udržitelné lesní hospodářství je nezbytné pro zachování zdravých

a stabilních horských lesů; připomíná významnou úlohu lesů pro získávání primárních a druhotných surovin, které jsou využívány ve farmaceutickém, kosmetickém a potravinářském průmyslu, čímž přispívají k vytváření pracovních míst, podpoře hospodářské diverzifikace lesnictví a lesnických podniků a pomáhají bojovat proti vylidňování horských oblastí; žádá v této souvislosti, aby se politika soudržnosti zaměřila více na udržitelné obhospodařování lesů;

18. domnívá se, že odvětvový přístup k odvětví mléka a mléčných výrobků by se měl zaměřovat na zajištění udržitelné produkce mléka v horských oblastech a vyzývá Komisi, členské státy a regionální orgány, aby zejména prostřednictvím druhého pilíře SZP poskytly doplňující kompenzační opatření pro znevýhodněnou produkci mléka s cílem zachovat a posílit zemědělství a účinné fungování zemědělských podniků v těchto oblastech, zejména pak malých zemědělských podniků.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	23.2.2016
Výsledek konečného hlasování	+: 42 –: 1 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Diane Dodds, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Giulia Moi, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Marijana Petir, Laurenţiu Rebega, Bronis Ropė, Jordi Sebastià, Jasenko Selimovic, Lidia Senra Rodríguez, Czesław Adam Siekierski, Marc Tarabella, Janusz Wojciechowski, Marco Zullo
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Franc Bogovič, Rosa D'Amato, Jean-Paul Denanot, Stefan Eck, Fredrick Federley, Maria Heubuch, Ivan Jakovčić, Karin Kadenbach, Sofia Ribeiro, Hannu Takkula